

[Borghjerg.]

som muligt. Det er da ogsaa lykkedes at naa dertil, at 3 Partier er repræsenterede blandt de enige. Selv om det ikke er *Partiet Venstre*, der er med, saa er dog, her ligesom i det andet høje Ting, et Medlem af Venstre med. Men der er jo ikke noget at gøre ved, at det ærede Medlem Hr. Povlsen ikke vil være med. Det er ikke i fuld Overensstemmelse med hans Fortid i denne Sag. Jeg anførte ved første Behandling et Par Udtalelser af det ærede Medlem, og jeg skal her lige nævne en bestemtere Udtalelse. Det er en Udtalelse af det ærede Medlem den 6. November 1924, den findes i Folketings-tidenden 1924—25 Sp. 1401. Det ærede Medlem Hr. Povlsen sagde her:

„Jeg har ikke noget imod, at man nedsætter et Udvalg til Overvejelse af Adskillelsen mellem Stat og Kirke, og jeg tror, at hvis man ikke imødekommer det Krav, der er rejst her fra Ryslinge Valgmenighed, saa fremskynder man det Tidspunkt, da Adskillelsen mellem Stat og Kirke maa komme.“

Hvad angaar Spørgsmaalet om Forudsætningerne for Rigsdagens Valg af de 8 Medlemmer, den skal vælge til det kirkelige Udvalg, skal jeg sige, at det er fuldkommen rigtigt, at da Kirkeminister Dahl i 1924 forelagde et Lovforslag om et kirkeligt Udvalg, fandtes der i dette Lovforslag en Bestemmelse om, at hvert af de fire større Partier skulde vælge to Medlemmer af de 8. Som alle erindrer, gik denne Bestemmelse ud ved anden Behandling, idet man mente, at den stred mod Grundlovens § 45, som siger, at Medlemmer til saadanne Kommissioner og Hverv vælges ved Forholdstalsvalg. Det er ogsaa fuldkommen rigtigt, at Socialdemokratiets Ordfører ved den Lejlighed sagde, at selv om denne Bestemmelse formelt gik ud af Lovforslaget, saa ønskede man dog reelt at opretholde den. Det var Forudsætningen den Gang; men derfor behøver det ikke at være en Forudsætning, der gælder varigt. Det var en Forudsætning under den politiske Situation den Gang. Da den daværende Kirkeminister søgte sit Lovforslag gennemført under den størst mulige Enighed fra alle Sider — det var hans Formaal —, og der under den daværende politiske Situation bestod et nærmere Forhold mellem Socialdemokratiet og det radikale Venstre end det, der i Almindelighed bestaar mellem Partierne, nemlig en Regeringskoalition, medførte dette Nødvendigheden af en vis Hensyntagen og visse Forudsætninger. Men en saadan Situation har vi jo aldeles ikke

i dette Øjeblik, der bestaar ikke noget nærmere Forhold imellem det radikale Venstre og Socialdemokratiet, ikke mere end mellem fos og andre Partier; og det er ikke noget nyt at erfare for det ærede Medlem. Hvis jeg ikke tager meget fejl, har det ærede Medlems Partis Formand forlængst efter Valgene den 2. December 1926 erklæret, at hans Parti gjorde ikke Krav paa andet eller mere, end der strengt tilkom dem efter Forholdstalsvalg; og fra Socialdemokratiets Side har man sagt nøjagtigt det samme. Da det grønlandske Udvalg skulde nedsættes, hvor det ogsaa fra tidligere Tid var Forudsætningen, at der skulde vælges to Medlemmer fra hvert Parti, gjorde Socialdemokratiets Formand, det ærede Medlem Hr. Stauning, udtrykkelig opmærksom paa, at den Forudsætning kunde vi ikke længere anerkende Gyldigheden af. Jeg har her Protokoltilførselen fra det Fællesudvalg, der bestaar i Henhold til Grundlovens § 45, om det Møde, der blev afholdt den 20. Januar i Fjor, hvor det udtrykkeligt er protokolleret, at selv om Forholdet var det, at der i sin Tid blev truffet en Ordning i Folketinget Partierne imellem, som gik ud paa, at hvert Parti fik tildelt to Repræsentanter med tilhørende Suppleanter til nævnte Udvalg, saa maatte han — det ærede Medlem Hr. Stauning — fastholde, at dette ikke kunde være en varig Ordning. Man gik saa med endnu en Gang, men tog udtrykkelig Forbehold overfor Fremtiden. Altsaa, for mere end et Aar siden har det radikale Venstre fra Socialdemokratiets Side faaet at vide, at saadanne Forudsætninger, som er givet i tidligere Valgperioder under helt andre politiske Forhold, kan vi ikke betragte som varige.

Naar det ærede Medlem Hr. Vejen nu sagde, at hans Parti vilde være villigt til at optage en Forhandling med de andre Partier, naar dette kirkepolitiske Udvalg skal nedsættes, skal jeg dertil sige, at det staaar ethvert Parti, Venstre, de Radikale og de Konservative, frit for at rejse en saadan Forhandling om, hvorledes man skal gaa frem ved Nedsættelsen af dette Udvalg. Grundlovens § 45 foreskriver, at det skal ske efter Forholdstalsvalg; men det staaar naturligvis Partierne frit for at enes om en anden Ordning, hvis de kan enes derom. Ogsaa jeg finder det rimeligt, at ethvert Parti af nogen Betydning her i Rigsdagen bliver repræsenteret i dette kirkepolitiske Udvalg. Det vilde have været en given Sag for det radikale Venstre, hvis det ved sidste